

Cartografierea rutelor reale de comercializare a bunurilor contrafăcute

SINTEZĂ

Prefață

Globalizarea, facilitarea comerțului și importanța economică în creștere a proprietății intelectuale reprezintă factori ai creșterii economice. Totuși, ele au generat noi oportunități pentru rețelele infracționale pentru sporirea ariei și amplitudinii operațiunilor lor, pentru parazitarea proprietății intelectuale și pentru rute nocive de comercializare a bunurilor contrafăcute. Consecințele pentru economie sunt grave. Comerțul cu bunuri contrafăcute nu numai că dăunează creșterii economice, ci subminează și buna guvernare, statul de drept și încrederea cetățenilor în guvern și în cele din urmă poate amenința stabilitatea politică. În anumite cazuri, bunurile contrafăcute pot avea implicații grave asupra sănătății, securității și a mediului.

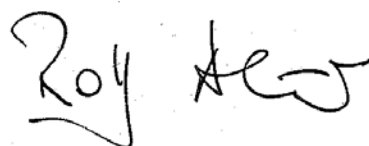
Informațiile exacte legate de rutele de comercializare a bunurilor contrafăcute sunt esențiale pentru elaborarea unor răspunsuri eficiente ale guvernării la această problemă. Complexitatea rutelor comerciale ale bunurilor contrafăcute poate reprezenta un impediment major pentru autoritățile însărcinate cu aplicarea legii.

Noi suntem foarte încântați că cele două instituții ale noastre au reușit să colaboreze în analiza unui set unic de date globale legate de confiscările în vamă, pentru cartografierea rutelor de comercializare a bunurilor contrafăcute. De asemenea, suntem recunoscători Organizației Mondiale a Vămirilor, Directoratului General al Uniunii Europene pentru Impozite și Uniunii Vămirilor, precum și Departamentului pentru Securitate Internă al Statelor Unite pentru furnizarea unor informații excelente legate de confiscările în vamă de produse care încalcă drepturile de proprietate intelectuală.

Avem convingerea că aceste analize vor avea o contribuție majoră la înțelegerea comerțului cu bunuri contrafăcute și piratate. Avem convingerea că ele vor ajuta autoritățile guvernamentale să elaboreze politici de răspuns bine orientate și să consolideze cadrele de guvernare pentru combaterea acestui fenomen.

António Campinos,
Director executiv, EUIPO

Rolf Alter,
Director, OCDE/GOV

Cuvânt înainte

Aria și amploarea tot mai mari ale activității de contrafacere și piraterie, precum și ale comerțului cu bunuri contrafăcute în particular, reprezintă obstacole majore pentru economia mondială, care se bazează din ce în ce mai mult pe inovație. Amenințarea economică pe care aceste practici o ridică subminează inovația și afectează creșterea economică, generând în același timp efecte negative asupra sănătății, siguranței și securității pentru guverne, activități comerciale și consumatori. Grupurile de crimă organizată joacă un rol tot mai important în aceste activități, beneficiind semnificativ de pe urma operațiunilor profitabile de contrafacere și piraterie.

Prezentul studiu a fost realizat în comun de OCDE și Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), pentru a pune la dispoziția factorilor de decizie dovezi empirice solide legate de această amenințare. Așa cum se arată în raportul OCDE-EUIPO din 2016, *Comerțul cu bunuri contrafăcute și piratate: Cartografierea impactului economic*, comerțul cu bunuri contrafăcute și piratate s-a ridicat la 2,5 % din comerțul mondial în anul 2013, iar această valoare a fost și mai mare doar la nivelul Uniunii Europene, unde a ajuns la 5 % din importuri.

Analiza realizată în anul 2016 a constatat, de asemenea, că părțile implicate în comerțul cu bunuri contrafăcute și piratate prezintă tendința de a expedia aceste bunuri pe rute comerciale complexe. În completarea analizei susmenționate, prezentul raport abordează problema originii bunurilor contrafăcute în funcție de domeniu, identificând atât economiile care produc bunurile, cât și pe cele care servesc drept puncte de tranzit în comerț.

Analiza arată că China este principalul producător de bunuri contrafăcute în toate categoriile analizate, pe când Hong Kong (China), Emiratele Arabe Unite și Singapore reprezintă centre globale în comerțul cu bunuri contrafăcute. Această analiză acoperă de asemenea un mare număr de tipare specifice la nivel regional și de sector.

Prezentul raport vizează două preocupări politice la fel de valabile. Prima este reprezentată de impactul activităților infracționale și al comerțului ilicit asupra bunei guvernante, a siguranței publice și a statului de drept. A doua este reprezentată de efectul negativ pe care comerțul cu bunuri contrafăcute îl are asupra avantajelor competitive legitime ale titularilor drepturilor și, în consecință, asupra inovației, ocupării forței de muncă și creșterii economice pe termen lung.

La nivelul OCDE, prezentul studiu a fost realizat în contextul Grupului Operativ pentru Combaterea Comerțului Ilicit (TF-CIT), al Forumului pentru Riscuri de Nivel Ridicat care se concentrează asupra cercetărilor bazate pe dovezi și a analiticii avansate pentru a sprijini factorii de decizie în procesul de cartografiere și în înțelegerea vulnerabilităților pieței exploatate și generate de comerțul ilicit.

Raportul a fost întocmit de Piotr Stryszowski, economist cu calificări superioare, și Florence Mouradian, economist la Directoratul OCDE pentru Guvernanta Publică și Dezvoltare Teritorială, împreună cu Michał Kazimierzak, economist la Observatorul European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală din cadrul EUIPO, sub

supravegherea lui Stéphane Jacobzone, consilier, OCDE, și Nathan Wajzman, economist șef, EUIPO. Autorii își exprimă recunoștința față de Peter Avery (OCDE) pentru contribuțiile sale.

Autorii doresc să mulțumească experților OCDE care au contribuit cu cunoștințe și informații deosebit de utile: Dominique Guellec, Przemysław Kowalski și Monika Sztajerowska. Autorii doresc de asemenea să mulțumească experților din țările membre OCDE și participanților la seminare și ateliere pentru importanța lor contribuție. Mulțumiri speciale sunt adresate lui Asrat Tesfayesus de la Oficiul pentru Mărci Comerciale și Brevete al Statelor Unite și lui Nikolaus Thumm de la Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene.

Secretariatul OCDE dorește să mulțumească lui Liv Gaunt, Fiona Hinchcliffe și Andrea Uhrhammer pentru sprijinul editorial și de producție.

Cercetările cantitative din prezentul studiu s-au întemeiat pe o bază de date globală și bogată legată de confiscările în vamă, furnizată de Organizația Mondială a Vănilor (OMV) și completată cu informații regionale transmise de Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală a Comisiei Europene, de Agenția Statelor Unite pentru protecția vănilor și a frontierelor și de serviciul de imigrare și control vamal al SUA. Autorii își exprimă recunoștința pentru informațiile și asistența inestimabile oferite de aceste instituții.

Rezumat

Comerțul cu bunuri contrafăcute și piratate reprezintă un fenomen mondial a cărui arie și amploare sunt în continuă creștere. Globalizarea, facilitarea comerțului și importanța economică crescândă a proprietății intelectuale reprezintă factori de stimulare a creșterii economice, pe de o parte, iar pe de altă parte generează, pentru rețelele infracționale, noi oportunități de extindere a ariei și a amplitudinii operațiunilor lor, cu grave consecințe negative pentru economie și societate. De asemenea, comerțul cu bunuri piratate subminează buna guvernare, statul de drept și încrederea cetățenilor în guvern și în cele din urmă poate amenința stabilitatea politică.

Părțile implicate în comerțul cu bunuri contrafăcute și piratate prezintă tendința de a expedia aceste bunuri pe rute comerciale complexe, cu multe puncte intermediare. Punctele de tranzit sunt folosite i) pentru a facilita falsificarea documentelor în scopul ascunderii punctului inițial de plecare, ii) pentru a stabili centrele de distribuție pentru bunurile contrafăcute și piratate și iii) pentru a reambala sau reeticheta bunurile. În plus, deși importurile de produse contrafăcute se află în majoritatea cazurilor în atenția autorităților locale însărcinate cu aplicarea legii, bunurile aflate în tranzit nu intră în aria lor de interes, și astfel probabilitatea de interceptare este mai mică.

Prezentul studiu analizează rutele complexe asociate comerțului mondial cu bunuri contrafăcute și piratate. Este important de reținut că un număr mai mare de confiscări vamale raportate și un număr mai mare de suspiciuni raportate legate de sursa produselor contrafăcute (respectiv punctajele GTRIC-e) nu sugerează neapărat că țara respectivă reprezintă o sursă importantă de produse contrafăcute. Analiza din prezentul studiu utilizează un set de filtre statistice pentru a lămuri cu mai mare claritate rolul țărilor importante de proveniență. Ea identifică cele mai importante țări producătoare și puncte de tranzit pentru zece sectoare principale care sunt deosebit de vulnerabile la activitățile de contrafacere. Aceste sectoare acoperă o gamă largă de produse comercializabile cu importante caracteristici de proprietate intelectuală, inclusiv bunuri de consum cu circulație rapidă, ca de exemplu produse alimentare sau cosmetice ori produse business-to-business, precum piese de schimb și cipuri IT. Comerțul cumulat cu produse contrafăcute din aceste sectoare s-a ridicat la 284 de miliarde USD în 2013 (208 de miliarde EUR în 2013), peste jumătate din comerțul total estimat cu bunuri contrafăcute.

În această analiză, Republica Populară China (denumită în continuare „China”) este identificată drept cel mai mare producător de bunuri contrafăcute în nouă din cele zece categorii analizate. În plus, câteva țări asiatice, printre care India, Tailanda, Turcia, Malaysia, Pakistan și Vietnam reprezintă producători importanți în mai multe sectoare, deși rolul lor este mult mai puțin semnificativ decât cel al Chinei. Turcia este identificată drept un producător important în câteva sectoare, precum produse din piele, produse alimentare și cosmetice, care sunt expediate către UE pe cale rutieră.

Datele analizate identifică câteva puncte importante de tranzit pentru comerțul cu bunuri contrafăcute, printre care Hong Kong (China), Emiratele Arabe Unite și Singapore, care se ocupă cu comerțul bunurilor contrafăcute din toate categoriile de produse analizate. Bunurile contrafăcute sosesc în cantități mari în containere și apoi sunt transportate în colete mai mici prin servicii poștale sau de curierat.

În plus, există câteva puncte importante de tranzit la nivel regional. De exemplu, câteva dintre țările din Orientul Mijlociu (de exemplu Emiratele Arabe Unite, Arabia Saudită și Yemen) reprezintă puncte importante de tranzit pe traseul bunurilor contrafăcute către Africa. Patru puncte de tranzit – Albania, Egipt, Maroc și Ucraina – au o importanță deosebită în redistribuirea bunurilor contrafăcute cu destin UE. În cele din urmă, Panama reprezintă un punct important de tranzit pe traseul bunurilor contrafăcute către Statele Unite.

În final, datele analizate ilustrează că numeroase rute comerciale sunt dominate de pachete și colete de mici dimensiuni, ceea ce reflectă scăderea costurilor pentru servicii poștale și de curierat și importanța tot mai mare a internetului și a comerțului electronic în comerțul mondial. Expedițiile cu mai puțin de zece colete reprezintă, în medie, 43 % din totalul expedițiilor.

Această analiză poate fi folosită în discuțiile politice între guverne individuale sau la nivel regional sau global care vizează prevenirea, reducerea sau combaterea comerțului cu bunuri contrafăcute și piratate. Ea poate contribui la elaborarea unor reacții mai bine conturate, pentru a consolida cadrele de guvernare care vizează abordarea acestui risc. Acest raport atrage atenția asupra necesității unei analize mai detaliate pentru dezvoltarea unor cadre eficiente pentru aplicarea legii și pentru guvernare în trei domenii:

- rolul zonelor de liber schimb în transbordare
- problema detectării transporturilor de mici dimensiuni

caracteristicile economice ale țărilor de proveniență, inclusiv relația cantitativă dintre prevalența contrafacției și indiciile liberului schimb, calitatea guvernării și integritatea sectorului public